

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
Facultatea de Teologie Romano-Catolică

VERBUM

Revistă de Teologie Catolică
Seria a IV-a
Anul VI (2025)

Lucrările Simpozionului
*Provocările Conciliului de la Niceea din 325.
Ecumenicitate, cosmopolitism, universalitate –
Perspective istorice și relevanță contemporană
(9–11 mai 2025)*

Partea I: Conferințe plenare

Editor: Wilhelm Tauwinkl

Editura Universității din București
Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București

Consiliul științific • Advisory Board

Vincenzo Ottorino BENETOLLO OP

(Società Internazionale Tommaso d'Aquino, Bologna)

Ștefan LUPU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași)

MARTON József (Universitatea Babeș Bolyai din Cluj Napoca)

Ludwig NAGL (Universität Wien)

Herta NAGL-DOCEKAL (Universität Wien)

Vittorio POSSENTI (Veneția)

E. S. Ioan ROBU (Academia Română, București)

E. S. Marcelo SÁNCHEZ SORONDO (Roma)

Natale SPINETO (Università degli Studi di Torino)

William SWEET (St. Francis Xavier University, Antigonish, Nova Scotia)

VIK János (Universitatea Babeș Bolyai din Cluj Napoca)

Mihaela VOICU (Universitatea din București)

Colegiul de redacție • Editorial board

WILHELM TAUWINKL, redactor șef • *Editor in Chief*

Lucian DÎNCĂ A. A.

Adresa redacției • Editorial Office Address

Str. General Berthelot 19, 010164 București (România)

Tel. +40 21 201 54 15 • wilhelm.tauwinkl@g.unibuc.ro

<https://verbum.unibuc.ro/> • <https://journals.unibuc.ro/index.php/vb>

ISSN (online) 3100-4318

ISSN (print) 2734-5041

ISSN-L 2734-5041

Cuprins • Contents

Lucrările Simpozionului „Provocările Conciliului de la Niceea din 325” (Partea I: Conferințe plenare)

The Challenges of the First Council of Nicaea (325 A.D.) Proceedings of the Conference (Part I: Plenary Lectures)

Editorial	5
Comitetul științific și cel de organizare al simpozionului	6
Scientific committee and organizing committee of the symposium	
<i>Manfred Hauke</i>	
Isus Cristos, Fiul consubstanțial al Tatălui veșnic	
Semnificația Conciliului de la Niceea pentru credința creștină în prezent	7
Jesus Christ, the Consubstantial Son of the Eternal Father.	
The Significance of the Council of Nicaea for the Christian Faith Today	
<i>Pablo Argárate</i>	
Starea pneumatologiei în ajunul Conciliului de la Niceea	31
The State of Pneumatology on the Eve of the Council of Nicaea	
<i>Marco Rizzi</i>	
Constantin la Niceea: implicațiile politice	
ale celui dintâi Conciliu Ecumenic	40
Constantine at Nicaea: The Political Implications of the First Ecumenical Council	
<i>Éliane Poirot o.c.d.</i>	
Impact de la commémoration du Concile de Nicée I	
pour le dialogue judéo-chrétien et l'œcuménisme	54
Impact of the Commemoration of the Council of Nicaea I	
on Jewish-Christian Dialogue and Ecumenism	

4 • CUPRINS

Apariții editoriale	84
Book Presentations	
Cronică.....	87
Events	

Editorial

Anul 2025 marchează un jubileu fundamental pentru creștinism: 1700 de ani de la primul Conciliu Ecumenic de la Niceea (325), eveniment care a definit ireversibil identitatea Bisericii în dimensiunea sa universală. Cu ocazia acestei aniversări, Simpozionul internațional „Provocările Conciliului de la Niceea din 325”, organizat cu sprijinul Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București, a propus o necesară dezbatere a semnificației primului Conciliu ecumenic, pendulând între contextul istoric și provocările prezentului.

Conciliul de la Niceea nu a fost doar momentul formulării unei mărturisiri de credință comune, ci și actul de naștere al unei sinodalități cu vocație universală, capabilă să armonizeze unitatea credinței dincolo de hotarele locale. Debaterile acestui Conciliu s-au desfășurat pe un fundal complex, marcat de tensiuni doctrinare și de o reconfigurare a relației dintre Biserică și puterea imperială.

Conferințele plenare ale simpozionului, publicate în numărul de față, explorează aceste dinamici pe trei paliere complementare. O primă direcție investighează teologia pre-niceeană, reliefând tensiunea dintre experiența vie a Duhului în liturgie și caracterul încă fluid al reflecției pneumatologice. A doua axă analizează rolul împăratului Constantin, subliniind ambiguitățile structurale ale raportului Biserică-Stat, cu ecouri prelungite în istorie. În fine, o a treia perspectivă valorifică moștenirea niceeană în cheie ecumenică și interreligioasă, vizând dialogul interconfesional, relația cu iudaismul și receptarea simbolică a Conciliului.

Prin aceste contribuții, Niceea se dezvăluie nu ca un capitol închis de arheologie teologică, ci ca un reper vital. Partea a doua a lucrărilor, ce va fi publicată ulterior, va continua explorarea modului în care acest Conciliu din vechime continuă să interogheze conștiința creștină modernă.

Comitetul științific al simpozionului

Gabriela Blebea Nicolae, Universitatea din București
Pr. Lucian Dîncă AA, Universitatea din București
Pr. Michael Fieger, Theologische Hochschule Chur
Pr. Eduard Giurgi, Universitatea din București
Pr. Manfred Hauke, Università della Svizzera Italiana, Lugano
Pr. Bernhard Lang, Universität Paderborn
Smaranda Mărculescu, École Normale Supérieure de Lyon
Mihai-Vlad Niculescu, Universitatea din București
Pr. Ermis Segatti, Facoltà Teologica dell'Italia Settentrionale
Pr. Damian Spătaru, Università della Svizzera Italiana, Lugano
Pr. Tarciziu-Hristofor Șerban, Universitatea din București
Pr. Marius Taloș SJ, Centrul Manresa, Cluj
Wilhelm Tauwinkl, Universitatea din București

Comitetul de organizare

Pr. Eduard Giurgi, Decanul Facultății de Teologie Romano-Catolică
Pr. Tarciziu-Hristofor Șerban, Director de Departament FTTC
Pr. Lucian Dîncă AA, Directorul Școlii doctorale a FTTC
Mihai-Vlad Niculescu, Universitatea din București
Wilhelm Tauwinkl, Universitatea din București